

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ

Р І Ш Е Н Н Я

До протоколу № 76
від 08 вересня 2021 року

**Про проект Постанови Верховної Ради України
“Про відзначення 140-річчя з дня народження В’ячеслава Липинського
(квітень 2022 року)”
(реєстр. № 5804 від 19.07.2021р., доопрацьований 09.08.2021р.)**

Головним комітетом з опрацювання проекту Постанови Верховної Ради України “Про відзначення 140-річчя з дня народження В’ячеслава Липинського” (реєстр. № 5804 від 19.07.2021р.), поданого народним депутатом України Констанкевич І.М. та іншими народними депутатами України, є Комітет Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики.

Метою проекту Постанови є забезпечення належних організаційно-правових умов для відзначення 140-річного ювілею В’ячеслава Липинського на державному рівні.

У квітні 2022 року виповнюється 140 років із дня народження В’ячеслава Липинського – видатного українського історика, політолога, соціолога, державного та політичного діяча, публіциста, теоретика вітчизняного консерватизму, основоположника державницького напрямку в українській історіографії та політології, однієї з важливих постатей суспільно-політичного життя України.

В’ячеслав Липинський народився 5 (17) квітня 1882 року у селі Затурці на Волині, у родинному маєтку польського шляхетського роду Липинських. Навчався у Житомирській, Луцькій та Київській гімназіях. Після проходження військової служби у Ризькому драгунському полку і навчання в Ягеллонському університеті у Кракові та Женевському університеті В. Липинський захопився українською історією. Своїми дослідженнями В. Липинський започатковує державницьку історичну школу. На той час в українській історіографії панувала народницька школа на чолі з Михайлом Грушевським, історики якої вважали суб’єктом історичного процесу народні маси, передусім селянство, і вельми негативно ставилися до діяльності держави та політичних еліт. Натомість В. Липинський першим з українських істориків наголосив на визначальній ролі

провідної суспільної верстви (спочатку шляхти, а потім козацтва) у збереженні політичної традиції та ідентичності української спільноти.

Значним здобутком В. Липинського є також теорія модерної нації, яку він почав розробляти також чи не першим серед європейських філософів. В. Липинський вважав головною підставою належності людини до нації її почуття “територіального патріотизму” та солідарності з усіма постійними жителями своєї країни.

В’ячеслав Липинський одним з перших заговорив про необхідність здобуття українцями власної держави, ще перед Першою світовою війною, коли абсолютна більшість українських інтелектуалів і політиків вважала самостійництво “політичним божевіллям”. У 1911 році Липинський ініціював створення у Львові Українського інформаційного комітету для пропаганди в Західній Європі ідеї незалежності України, а наступного року підготував проект організації Союзу визволення України, наголошуючи, що його метою “є Україна не “російська” і не “австрійська”, а Україна вільна”.

З огляду на викладене, враховуючи значущість постаті В’ячеслава Липинського, виникає необхідність прийняття цієї Постанови.

Проектом Постанови пропонується урочисто відзначити на державному рівні 140-річчя від дня народження В’ячеслава Липинського. Крім цього, пропонується рекомендувати Кабінету Міністрів України:

у місячний строк із дня прийняття Постанови утворити організаційний комітет із підготовки та проведення заходів щодо відзначення на державному рівні 140-річчя з дня народження В’ячеслава Липинського;

у місячний строк із дня утворення організаційного комітету розробити та затвердити план заходів щодо відзначення на державному рівні 140-річчя з дня народження В’ячеслава Липинського, передбачивши у проекті закону про Державний бюджет України на 2022 рік кошти на фінансове та матеріально-технічне забезпечення цих заходів.

Також у плані заходів щодо відзначення на державному рівні 140-річчя з дня народження В’ячеслава Липинського пропонується передбачити:

розробку і запровадження екскурсійних маршрутів, пов’язаних із життям та творчістю В’ячеслава Липинського;

створення науково-популярного фільму про життя та діяльність В’ячеслава Липинського;

здійснення ремонтно-реставраційних робіт у Затурцівському меморіальному музеї В’ячеслава Липинського;

здійснення видання повного зібрання праць В’ячеслава Липинського.

Проектом Постанови також передбачено рекомендації низці міністерств, Національній академії наук України та іншим органам та установам здійснити необхідні заходи з відзначення 140-річчя з дня народження В’ячеслава Липинського.

Реалізація цієї Постанови потребує виділення коштів в обсязі, який буде здійснюватися в межах асигнувань, передбачених державним бюджетом України.

Міністерство освіти і науки України повідомляє про відсутність зауважень та пропозицій до тексту проекту Постанови.

Національна академія наук України у своєму висновку від 26 липня 2021 р. пропонує розширити діапазон заходів із вшанування пам'яті, популяризації та вивчення спадщини В.Липинського, а саме:

- доповнити п.2 після слова “передбачити” такими словами: *“проведення міжнародної наукової конференції для популяризації та вивчення спадщини В.Липинського на базі Українського інституту національної пам'яті та інститутів НАН України із залученням провідних українських й іноземних учених”*;

- доповнити п.2 після слова “передбачити” такими словами: *“оцифрування документів і матеріалів, пов'язаних із діяльністю та спадщиною В.Липинського, що зберігаються як у державних архівах в Україні, так і за кордоном”*;

- внести додатковий пункт до проекту Постанови Верховної Ради України: *“Рекомендувати Міністерству освіти і науки України розглянути питання про заснування стипендії імені В.Липинського для відзначення наукових успіхів і досягнень магістрів й аспірантів у царині історії, політології, соціології, філософії, міжнародних відносин і дипломатії”*;

- внести додатковий пункт до проекту Постанови Верховної Ради України: *“Рекомендувати Державній архівній службі України організувати та провести виставку документів, які зберігаються в державних архівах, присвячених В. Липинському й гетьманському руху”*.

Враховуючи вищезазначене, **Комітет з питань освіти, науки та інновацій вирішив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Постанови Верховної Ради України “Про відзначення 140-річчя з дня народження В'ячеслава Липинського” (реєстр. № 5804 від 19.07. 2021р., доопрацьований 09.08.2021р.), поданий народним депутатом України Констанкевич І.М. та іншими народними депутатами України, прийняти та основу та в цілому з урахуванням пропозицій Національної академії наук України.

2. Направити це Рішення Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики, який є головним з опрацювання цього проекту Постанови.

Голова Комітету

Сергій Бабак